

Sygn. akt V Pa 42/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Andrzej Marek (spr.)

Sędziowie SSO Krzysztof Głowczyński, SSO Jacek Wilga

Protokolant star. sekr. sądowy Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. *w Legnicy*

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. L.

przeciwko (...)Spółka Akcyjna w likwidacji w M.

o przywrócenie dotychczasowych warunków pracy

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 27 stycznia 2016 r.

sygn. akt IV P 177/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Krzysztof Głowczyński SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie o sygn. akt IV P 177/15 Sąd Rejonowy w Legnicy oddalił powództwo Z. L. skierowane przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w likwidacji w M. o przywrócenie dotychczasowych warunków pracy (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach zastępstwa procesowego i nieuiszczonych kosztach sądowych (pkt II i III).

Powyższe rozstrzygnięcie powziął po ustaleniu, że powód od 13 maja 2014 r. był zatrudniony jako Główny Specjalista ds. (...) w Kopalni (...) w M.. Z uwagi na trudną sytuację spółki, zdecydowano o wyodrębnieniu zorganizowanej części przedsiębiorstwa ((...)) w postaci Kopalni (...) celem jego zbycia. Uchwała Zarządu w tym przedmiocie o nr (...) zawierała schemat organizacyjny (...), który przewidywał zlecenie obsłudze zewnętrznej spraw górniczych (...) leżących w gestii powoda - w późniejszym etapie funkcjonowania kopalni. Uchwała zawierała również wykaz kadry pracowniczej (...), który nie uwzględniał powoda. Dnia 27 maja 2015 r. powodowi wręczono wypowiedzenie warunków umowy o pracę w części dotyczącej miejsca pracy z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia,

który upływał dnia 31 sierpnia 2015 r. Jako nowe miejsce świadczenia pracy wskazano Biuro Zarządu Kopalń(...) S.A. w Z.. Jako przyczynę wypowiedzenia zmieniającego podano kwestie organizacyjne wynikające z niezbędnych działań związanych z restrukturyzacją Spółki (sprzedaż Kopalni (...) w M. i przejście części zakładu pracy na innego pracodawcę), z powołaniem na art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Powód odmówił przyjęcia nowych warunków pracy, powołując się na przedemerytalny okres ochronny. Dnia 1 lipca 2015 r. Kopalnia (...) w M. została zbyta na rzecz (...)Sp. z o.o. w K..

W świetle powyższych ustaleń Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, uznając, że dokonane wypowiedzenie zmieniające nie narusza art. 39 k.p., a podane w nim przyczyny są rzeczywiste i prawdziwe. Sąd wskazał, że ochrona przed skutecznym wypowiedzeniem umowy z art. 39 k.p. zostaje wyłączona w przypadku zwolnień z przyczyn niedotyczących pracowników, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 marca 2003 r., na mocy której dokonano przedmiotowego wypowiedzenia. Ponadto materiał dowodowy zgromadzony w sprawie potwierdził, iż zmiana miejsca świadczenia pracy powoda była konieczna, skoro skutkiem wyodrębnienia części przedsiębiorstwa w postaci Kopalni (...) w M. z przewidywaną zewnętrzną obsługą w zakresie górnictwa – których to zmian organizacyjnych Sąd nie jest władny kwestionować – było to, że dotychczasowe miejsce pracy stało się zakładem innego pracodawcy.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył powód, zarzucając :

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez nieprawidłowe przyjęcie, jakoby pracodawca dochował wymogu wskazania rzeczywistej i prawdziwej przyczyny wypowiedzenia zmieniającego, a wskazane przez niego zmiany organizacyjne miały w istocie miejsce, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził w sposób jednoznaczny, iż przedstawione przez pracodawcę uzasadnienie wypowiedzenia jest pozorne i nieprawdziwe,
2. naruszenie art. 233 kpc poprzez nieprawidłową i dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, bez jego wszechstronnej analizy, w zakresie ustalenia rzeczywistej przyczyny doprowadzenia przez ówczesnego prezesa zarządu pozwanej spółki do ostatecznego zwolnienia powoda z pracy, co było w rzeczywistości związane tylko i wyłącznie z niechęcią P. M. do Z. L.,
3. naruszenie art. 23¹ kp, poprzez jego niewłaściwą wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, iż pracodawca może w sposób dowolny decydować, którzy pracownicy zostaną przejęci przez następcę w ramach powyższego przepisu, podczas gdy prawidłowa interpretacja powyższej normy prowadzi do wniosku, iż stanowisko pracy powoda – nierozzerwalnie związane z kopalnią – powinno skutkować automatycznym jego przejściem do nowego pracodawcy,
4. naruszenie art. 39 kp w związku z nadużyciem przez stronę pozwaną uprawnienia wynikającego z treści art 10 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 13 marca 2013 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podnosił między innymi, że zmiany organizacyjne w schemacie wyodrębnionej części przedsiębiorstwa były pozorne w zakresie, w jakim wprowadzały zewnętrzną obsługę górnictw. Podkreślił, że stanowisko jego pracy było nierozzerwalnie związane z Kopalnią (...) w M., a działania pracodawcy polegające na wyłączeniu powoda z kadry pracowniczej przejętej przez nowego pracodawcę naruszały art. 23¹ k.p.

Wskazując na powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Ponadto wniosł o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Jakkolwiek Sąd Okręgowy za zasadny uznaje zarzut naruszenia art. 23¹ k.p., to brak było podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku z powodu braku legitymacji biernej strony pozwanej.

Zgodnie z treścią art. 23¹ § 1 k.p., w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Przez pojęcie części zakładu pracy rozumieć należy taką formę organizacyjną, w skład której wchodzi pracownicy oraz środki majątkowe umożliwiające pracodawcy przejęcie określonej działalności. Nie ma wątpliwości, że przepis art. 23¹ § 1 k.p. jest normą bezwzględnie obowiązującą i przejęcie w tym trybie pracowników przez nowego pracodawcę następuje z mocy prawa, a więc uchylenie się od skutków działania tego przepisu w wyniku umowy pomiędzy dotychczasowym i nowym pracodawcą nie jest możliwe. Przejście zakładu na innego pracodawcę ze skutkami wskazanymi w tym przepisie dla pracowników nie jest także uzależnione od jakichkolwiek czynności pracowników czy też nowego lub poprzedniego pracodawcy. Jeśli natomiast następuje przejęcie tylko części zakładu pracy przez innego pracodawcę, to przepis art. 23¹ § 2 k.p. nie ma zastosowania do tych pracowników, którzy są nadal zatrudnieni w pozostałej, choćby niewielkiej części zakładu pracy (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 22 grudnia 1998 r., I PKN 511/98, OSNP 2000 nr 4, poz. 134). Ocena, że doszło do przejścia części zakładu pracy na nowego pracodawcę, zależy od ustalenia, czy przejął on w faktyczne władanie część zadania lub zadań stanowiących placówkę zatrudnienia, a więc w zakresie pozwalającym na wykonywanie obowiązków pracowniczych. W przypadku przejęcia części zakładu pracy istotne jest określenie, którzy pracownicy są zatrudnieni w przejętej części zakładu pracy, czyli którzy pracownicy zostali przejęci. Co ważne - o tym, którzy pracownicy zostają objęci transferem, nie decyduje wola podmiotów dokonujących czynności prawnych będących podstawą przejścia, ale wyłącznie związanie pracowników z przejmowaną częścią zakładu pracy. Związek pracownika z określoną częścią zakładu pracy musi mieć charakter obiektywny i rzeczywisty (por. post. SN z 21.1.2011 r., II PK 223/10, Legalis nr 417505).

Odnosząc powyższe rozważania do sytuacji prawnej powoda uznać trzeba, że niewątpliwie stanowisko i zakres zadań pracowniczych powoda były bezpośrednio i ściśle związane z Kopalnią (...) w M., która była jego miejscem pracy (placówką zatrudnienia). Ustalanie list pracowników przejmowanych i schematu organizacyjnego wyodrębnionej, przeznaczonej do zbycia części przedsiębiorstwa nie mogą (z powołaniem się na względy ekonomiczne i celem zmaksymalizowania ceny sprzedaży) pomijać rzeczywistego związku pracowników z daną częścią zakładu pracy i doprowadzić do skutecznego zerwania tego związku. Konsekwencją tego jest to, że na mocy art. 23⁽¹⁾ k.p. z dniem 1 lipca 2015 r. powód stał się pracownikiem nowego pracodawcy, przejmującego Kopalnię (...) w M. jako wyodrębnioną część przedsiębiorstwa strony pozwanej. Czynności poprzedniego pracodawcy jak i powoda pozostają w mocy po dokonaniu przejęcia tej części przedsiębiorstwa, co nastąpiło w czasie biegu terminu wypowiedzenia i mają skutek w stosunku do następcy prawnego strony pozwanej – spółki (...), która nabyła wyodrębnioną kopalnię. Skutkiem powyższego na gruncie prawa procesowego jest utrata legitymacji biernej strony pozwanej w niniejszym procesie z dniem 1 lipca 2015 r.

Jednocześnie jednak przejmujący pracodawca nie stał się stroną w niniejszym procesie. Możliwość przekształcenia podmiotowego po stronie pozwanej daje przepis art. 194 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli okaże się, że powództwo nie zostało wniesione przeciwko osobie, która powinna być w sprawie stroną pozwaną, sąd na wniosek powoda lub pozwanego wezwie tę osobę do wzięcia udziału w sprawie. Osoba wezwana do udziału w sprawie na wniosek pozwanego może domagać się zwrotu kosztów wyłącznie od pozwanego, jeżeli okaże się, że wniosek był bezzasadny (§1) Osoba wezwana do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego może za zgodą obu stron wstąpić w miejsce pozwanego, który wówczas będzie zwolniony od udziału w sprawie (§ 2).

Powyzsza instytucja tzw. dopozwania, może być w sprawach z zakresu prawa pracy zastosowana przez sąd z urzędu, stosownie do art. 477 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w postępowaniu wszczętym z powództwa pracownika wezwania

do udziału w sprawie, o którym mowa w art. 194 § 1 i § 3, sąd może dokonać również z urzędu. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie zastosował tego przepisu, mimo że istniały ku temu podstawy. Z uwagi na treść art. 391 § 1 zd. 2 k.p.c. przepis art. 477 k.p.c. nie może być natomiast zastosowany w postępowaniu apelacyjnym (wyr. SN z 3.4.2001 r., I PKN 342/00, OSNAPiUS 2003, Nr 1, poz. 15). Co więcej, wobec braku zarzutu naruszenie art. 477 k.p.c., Sąd odwoławczy w niniejszej sprawie nie ma też podstaw do badania jego naruszenia i wpływu tego naruszenia na treść zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dn. 27 lutego 2014 r., III PK 31/14, Legalis nr 1187087).

Przypomnieć należy, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty naruszenia prawa procesowego, a w granicach zaskarżenia bierze pod uwagę nieważność postępowania. Reguła ta wyrażona została w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008 nr 6, poz. 55), podniesionej do rangi zasady prawnej. Nie ma zatem podstaw, by Sąd odwoławczy w niniejszej sprawie z urzędu badał uchybienie art. 477 k.p.c. i rozważał ewentualne uchylenie zaskarżonego wyroku, zwłaszcza że istota sprawy została w nim rozpoznana.

Należy podkreślić bowiem, iż powód był reprezentowany w niniejszej sprawie postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika. Powództwo, jako wytoczone przed dniem 1 lipca 2015 r., zostało prawidłowo skierowane przeciwko dotychczasowemu pracodawcy. Mimo zgłaszanych twierdzeń odnośnie skutecznego przejęcia powoda przez nowego pracodawcę w Kopalni (...) w M., powód ani jego pełnomocnik nie dokonali w niniejszym procesie konsekwentnych (godnych z tym twierdzeniem) czynności procesowych w postaci dopozwania nowego pracodawcy. Nie podniesiono też w tym zakresie zarzutu naruszenia art. 477 k.p.c. w apelacji, mimo że podtrzymano w niej stanowisko, że art. 23¹ k.p. znajdował do powoda zastosowanie. Co więcej, z pisma powoda skierowanego do strony pozwanej z dnia 26 maja 2015 r., opisanego w ustaleniach faktycznych zaskarżonego wyroku, powód sugerował, że wystąpi z powództwem o ustalenie istnienia stosunku pracy pomiędzy nim a nabywcą Kopalni (...) w M.. Z tej drogi obrony swych praw jednak zrezygnował, wyraźnie podtrzymując żądanie w niniejszej sprawie tylko przeciwko stronie pozwanej.

W tym stanie rzeczy, wobec utraty przez stronę pozwaną legitymacji biernej w toku postępowania przed Sądem I instancji i braku możliwości dopozwania nowego pracodawcy na obecnym etapie procesu, brak było podstaw do zmiany wyroku poprzez uwzględnienie powództwa.

W konsekwencji powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako niezasadną (pkt I).

Ponieważ powód w postępowaniu odwoławczym przegrał sprawę w całości, Sąd odwoławczy w punkcie II orzeczenia obciążył go w całości kosztami strony przeciwnej, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 180 zł, w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

SSO Krzysztof Głowczyński SSO Andrzej Marek SSO Jacek Wilga